

Силабус курсу

Філософія

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма
«Економіка та управління бізнесом»

Рік навчання: 1, Семестр: 1

Кількість кредитів: 4 Мова викладання:
українська

Керівник курсу

ППП

д. філос. н., професор Чолач Тетяна Вікторівна

Контактна
інформація

cholachtanya@gmail.com +38098 4015921

Опис дисципліни

Дисципліна “Філософія” спрямована на надання знань з філософії як теоретичної форми світоглядного знання, підґрунтя духовної культури індивіда, людства загалом, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; дослідження філософських проблем із урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності студента; забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів; сприяти гуманізації освіти через засвоєння студентами досягнень сучасної філософії; дати поштовх до самостійного аналізу ними складних явищ суспільного життя.

Структура курсу

Годи ни (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Філософія як соціокультурний феномен	Пояснити історичні особливості виникнення філософії, осмислити та проаналізувати специфіку філософського осмислення світу та людини на відміну від конкретно наукового їх розуміння; трактувати специфіку філософських понять у їх порівнянні з буденними та науковими знаннями; інтерпретувати основні функції філософії; світоглядну, гносеологічну, методологічну; аналізувати зв'язок розвитку філософії на тлі світової культури, науки, економіки	Поточне опитування
2 / 1	2. Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування	Пояснити історичні особливості виникнення філософії, характерні риси філософського мислення, структуру світогляду та основних функцій філософії. Розкрити характерні риси західного та східного типу цивілізації, висвітлити основні проблеми, які ставила та вирішувала давньо-східна філософська думка	
4 / 1	3. Основні етапи розвитку	Проаналізувати основні етапи розвитку філософської думки. Дати загальну характеристику Середньовічної	

	філософської думки	філософії та гуманістичному характеру філософії епохи Відродження. З'ясувати поняття європейської класичної філософії та особливості філософії Нового часу та філософії епохи Просвітництва. Розкрити суть феномену німецької класичної філософії та соціально-практичної орієнтації філософії марксизму. Проаналізувати філософські ідеї в культурі Київської Русі та розвиток філософської думки на Україні в XV–XX століттях	
4 / 1	4.Стратегії і напрямки сучасної філософії	Проводити порівняння вихідних ідей класичної та некласичної філософії; пояснювати провідні тенденції розвитку некласичної філософії із виходом на процеси сучасного життя	Поточне опитування
2 / 1	5.Онтологія як філософське вчення про буття	Подати пояснення основних категорій знання та форм буття, розкрити філософське розуміння розвитку матерії, пояснити концепцію розвитку та діалектичні закони розвитку	
2 / -	6.Свідомість як філософська проблема	Порівняти основні концепції свідомості. Проаналізувати походження свідомості, її соціально-практичну суть і основні властивості. Розглянути структуру свідомості, свідомість і самосвідомість, особливості душі і духу. Здійснити порівняльний аналіз індивідуальної і суспільної свідомості. Проаналізувати структуру суспільної свідомості	
2 / -	7.Теорія пізнання. Філософія і методологія науки	Осмыслити смислові наголоси поняття пізнання, основні види, рівні та форми пізнання, пояснювати процесуальний характер пізнання в його основних формах та рівнях, розуміти значення методів для якісних характеристик наукового пізнання	Поточне опитування
2 / 1	8.Філософська антропологія – проблема людини у філософії	Подати основні проблеми людини в філософії, різні концепції розвитку сенсу людського буття. Проаналізувати проблеми історичного походження людини та єдність природного, соціального і духовного в людині. Здійснити порівняльний аналіз понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Проаналізувати проблеми життя і смерті у філософії та проблеми людської свободи	
2 / 1	9. Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія. Філософія культури.	Проаналізувати особливості виникнення суспільства його структуру та функції. Розкрити суть основних чинників суспільного розвитку та типології суспільства. Осмыслити суть цінностей та ціннісного ставлення до світу як фундаменту культури	
2 /	10.Філософське осмыслення історичного процесу	Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості	Поточне опитування
2 / 2	11.Суспільний прогрес та філософські проблеми	Проаналізувати суспільний прогрес і глобальні проблеми людства. Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти	

	глобалістики	важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості	Поточне опитування
4 / 2	12. Філософія господарювання	Вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними соціально-економічними проблемами, свідомо засвоювати теоретичні положення, що відбивають діалектику господарського буття	
2 / 2	13. Філософія техніки	Вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними проблемами науки техніки свідомо засвоювати теоретичні положення, як відбивають вплив техніки на людське буття	

Літературні джерела

- Андрущенко В. П., Волинка Г.І., Мозгова Н.Г. та ін. (2021). Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Хрестоматія. Навч. посібник 3- є вид. К.: Каравела. 368 с.
- Волинка Г.І., Гусєв В.І., Мозюва Н.Г. та ін. (2021). Історія філософії в її зв'язку з освітою. 3-є вид. К.: Каравела. 480 с.
- Клейнман Пол. (2022). Філософія. Короткий курс. К.: Філо. 350 с.
- Лакс Майкл. (2021). Метафізика. К.: Дух і Літера. 608 с.
- Макаров З.Ю. (2020). Філософія. Ч.І. Історія розвитку філософської думки: навчальний посібник. Вінниця. Видавець ФОП Кушнір Ю.В. 232 с.
- Мозговий Л.І. (2019). Філософія. Кредитно-модульний курс. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: Сварог. 500 с.
- Erman, E, Möller, N. (2019) How practices do not matter. Critical Review of International Social and Political Philosophy 22(1): 103–118
- Gustafsson, Karl; Krickel-Choi. Nina C. ; (June 2020) Returning to the roots of ontological security: insights from the existentialist anxiety literature. European Journal of International Relations, vol. 26, 3: pp. 875-895.
- Hägg, Gustav; Kurczewska, Agnieszka. (2020) Towards a Learning Philosophy Based on Experience in Entrepreneurship Education Entrepreneurship. Education and Pedagogy, vol. 3, 2: pp. 129-153.
- La Place, Pierre de. (2021). The Right Use of Moral Philosophy. Translated by Albert Gootjes. Grand Rapids: CLP Academic.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «ФІЛОСОФІЯ» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з усіх оцінок, отриманих на практичних	Письмова робота	Оцінка визначається в кінці тренінгу за виконання завдання	Оцінка за: - написання тез і виступ на читаннях або - написання анотації на основі роботи з першоджерелами	1. Відповідь на 2 питання, кожне з яких = 40 балам, а у підсумку = 80 балів 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом